

Onvoltooid

Twee crematies voor de prijs van 1! grapt de 73-jarige man met terminale longfibrose, als hij naar lucht happend meedeelt dat hij deze week euthanasie wil. Terwijl zijn familie al maanden doordrongen was van het idee dat hij elk moment aan zijn ziekte kon overlijden, gebeurde wat niemand verwachtte. Zijn gezonde 65-jarige vrouw was de nacht ervoor overleden aan een sepsis bij een banaal huidwondje. Dit verlies was voor hem de genadeslag. Nu was ook zijn lijden uitzichtloos en ondraaglijk. Geen lucht meer in zijn longen, geen adem meer voor zijn ziel. Net genoeg puf voor een verzoek om euthanasie. En voor zijn zwarte humor.

De dood op bestelling... Wat maakt een leven uitzichtloos en ondraaglijk? Wanneer is een leven 'voltooid'?

In deze H&W rapporteren Groenewoud et al. dat de euthanasiepercentages tussen Nederlandse gemeenten tot een factor 25 kunnen verschillen. Deels is dit te verklaren door zorgvraaggerelateerde factoren, zoals leeftijd, kerkbezoek en gezondheid. Toch blijft een deel van de verschillen onverklaard, wat de veronderstelling rechtvaardigt dat ook het zorgaanbod oorzaak kan zijn van regiovariatie bij euthanasie.

Van Thiel et al. onderzochten het burgerperspectief van 55-plussers met een persisterende doodswens die niet ernstig ziek zijn.

Ook onderzochten zij welke opvattingen huisartsen hierover hebben. Ons beeld – een gezonde volwassene van 75 jaar of ouder, die zijn leven overziend het weloverwogen wil beëindigen – is niet volledig. Een groot deel is jonger en vele somatische, sociale en existentiële factoren dragen bij aan een doodswens. Bovendien: een doodswens fluctueert en is ambivalent. Goed om in het vizier te hebben.

Hoe? Tijdig en op een rustig moment met (oudere) mensen praten over hun situatie en hun zorgwensen. Dat blijkt uit het interview met collega Jolien Glaudemans naar aanleiding van haar onderzoek naar advance care planning bij ouderen. Hoe staat u in het leven? En: hoe ziet u de toekomst?

Er is al veel geschreven over euthanasie. En nog veel meer over de dood; een van de grootste thema's uit de wereldliteratuur. En hoewel elk mensenleven eindig is en soms voltooid, is onze wens daarover te praten onvergankelijk. Ook in de spreekkamer. En daarmee ook in H&W.

Gijs Baaten, hoofdredacteur

